

***Förstudie i hur
konstmuseum och framsyn
kan fungera som offentlig
infrastruktur för
framtidstro och hälsa.***

Publik redovisning av genomförande, resultat och
lärdomar

Koordinerande organisation: Malmö Konstmuseum, Malmö kommun

Projektledare: Linda Holster

Titel: Förstudie i hur konstmuseum och framsyn kan fungera som offentlig infrastruktur för framtidstro och hälsa.

Engelsk titel: Preliminary study on the potential of art museums and foresight to serve as public infrastructure for fostering future-oriented hope and public well-being.

Projektperiod: 2025-12-01 – 2026-05-31

Projektnummer:

Diarienummer: 2025-03594

Ev. övriga projektdeltagare och deras organisation: Martin Thörnkvist, Reeta Hafner, Rebecka Nilsson, Hedvig Murray - Media Evolution. Konsult: Kristina Lindström Malmö Universitet

Datum:2026-08-14

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Genomförande	3
3	Resultat	6
4	Slutsatser och lärdomar	7
5	Bilagor och länkar	9

1 Sammanfattning

Malmö Konstmuseum har tillsammans med Media Evolution i en förstudie undersökt hur museet kan fungera som en plattform för framtidsro och stärkt tillit mellan medborgare och offentlig sektor utifrån metoder hämtade ur Collaborative Foresight-fältet.

Projektgruppen arbetade under fem månader med forskningsgenomgångar inom välmående, hälsa och framtidsro. Detta resulterade i en halvdagsworkshop med 20 deltagare, medvetet utvalda för att representera hela samverkansmodellen museum-helix-modellen (akademi, offentlig sektor, näringsliv, civilsamhälle, fritt kulturliv). Som metod användes Collaborative Foresight-modellen för att koppla föreställda framtidsbilder till konkreta handlingar i nutid.

Workshopen tydliggjorde att frågor om makt och mandat, vem som bestämmer museets innehåll och för vem det ska vara, är en central snarare än perifer fråga. Resultaten kommer att användas vidare för att forma museets fortsatta arbete med medborgardialog och för att informera referensgrupper inför arbetet med ett nytt museum.

Museets utmaning handlar mer om legitimitet och tillhörighet än om teknik eller ekonomi. Lokal, konkret förankring engagerar mer än abstrakta visioner. Medveten kuratering av deltagare säkrar

representation från olika sektorer, men kräver balans för att inte begränsa åsiktsmångfald.

Känslan av att bli lyssnad på skapade i sig hopp hos deltagarna. Det tvärsektoriella mötet upplevdes som en "övning i hopp" i sig. Samarbetet inom projektgruppen har fördjupats och pekar mot fortsatt forskning om sambandet mellan hälsa och framtidstro.

2 Genomförande

Arbetsmetod

Projektgruppen träffades under perioden december 2025 – april 2026.

Vid mötena presenterades forskningsläget och metoder för den planerade workshopen diskuterades: vilka resultat som eftersträvades, om deltagarkretsen skulle vara öppen eller för utvalt inbjudna, och hur museet på bästa sätt kunde arbeta med hopp och framtid. Gruppen gick igenom forskning inom framsyn och framtidskompetens (futures literacy), välbefinnande och framtidstro samt medskapande och hälsa. Denna kunskapsanalys fokuserade på hur futures literacy påverkar individens handlingsförmåga och beredskap, sambandet mellan hopp, framtidssyn och psykologisk hälsa samt hur deltagande i medskapande processer stärker tillit för offentlig sektor.

Diskussionerna i projektgruppen ledde till att workshopens upplägg konkretiserades successivt, från en öppen idé om att utforska "hopp och framtid" till en tydligt strukturerad metod med en avgränsad, brett sammansatt deltagargrupp snarare än en helt öppen inbjudan. Detta beslut togs för att säkerhetsställa att alla delar av museum-helix modellen skulle finnas representerade vid tillfället (akademi, offentlig sektor, näringsliv, civilsamhälle och det fria kulturlivet). Museum Helix fungerar som ett strategiskt och experimentellt ramverk för Malmö Konstmuseum i arbetet med att omdefiniera vad ett konstmuseum kan vara i sin stad. Genom att utgå från den etablerade helixmodellen – akademi, offentlig sektor, näringsliv, civilsamhälle – och tillföra en femte dimension i form av konst/konstnärlig praktiker, förskjuter modellen centrum för innovation. Den hävdar att kultur inte bara deltar i utveckling utan driver den framåt. Modellen fungerar både som ett strategiskt tankeverktyg och ett praktiskt redskap för att strukturera projektets samverkansprocesser. Helixmodellen erbjuder ett strukturerat sätt att arbeta med komplex samverkan och används när museet behöver samla olika perspektiv för att

utveckla nya idéer, metoder eller strategier. Den aktiveras främst i situationer där ingen enskild aktör sitter på hela lösningen, exempelvis när museet utforskar framtidens uppdrag, testar nya arbetssätt eller söker förstå hur konstinstitutionen kan bli mer relevant i ett föränderligt samhälle.

Workshopens innehåll byggde, utöver framtidsforskning, på Media Evolutions Collaborative Foresight-modell som utgår från tre principer:

- Framtider är många – vi vidgar perspektiven kring vad som är möjligt, i stället för att försöka förutsäga rätt framtid.
- Framtider är föreställda – vi utforskar tillsammans både möjliga och omöjliga framtider.
- Framtider är skapade – vi kopplar alltid insikter om framtiden till handling i nuet.

Workshopen genomfördes i fyra delar:

1. Deltagarna ombads att förbereda en signal eller tendens till förändring/hopp inom temat, som diskuterades i grupp. Fyra teman valdes ut som gemensamma riktningar att ta med in i föreställda framtider. Deltagarna delades upp i mindre grupper med representanter ur hela museumhelix i varje grupp.

Exempel på signaler från deltagare som gruppen gick vidare med till framtiden 2050:

Förändrade synsätt på ägande: Signaler om fastighetsrockad. Många trötta på att vara i händer på stora fastighetsägare leder till intresse för samägande. Nya typer av fastighetsägare, som möjliggör och gynnar kulturliv som ägs av kulturaktörer.

Kollegial generositet: Trots ogynnsamma vindar för fria kultur ser många varandra, visar solidaritet och hjälps åt. Att vi är starkare tillsammans när vi är generösa, när vi inte konkurrerar.

2. Workshopledaren Reeta Hafner (Media Evolution) ställde en framtidsfråga som deltagarna arbetade utifrån, för att samla olika perspektiv på museet som offentlig infrastruktur för framtidstro och relevans.
3. Utifrån framtidsbilderna diskuterade och gestaltade deltagarna konkreta förslag.
4. Gruppen återvände till nuet (2026) och formulerade ett "medskick" till konstmuseet från framtiden.

Reeta Hafner ställde frågan "Tänk framåt, till år 2050. Om du föreställer dig ett konstmuseum – var som helst i världen – vad gör dig nyfiken?" Exempel på tendenser från svaren:

Vem äger definitionen? Den mest återkommande spänningen handlar om makt och mandat, vem bestämmer vad som ingår i samlingen, vad som får ta plats, hur identiteter representeras. Frågorna ifrågasätter inte bara institutionen utan själva rätten att definiera konst och museum.

Tid som museiproblem En tydlig tendens kring hur museet hanterar tid, som brygga mellan då, nu och sen, som förmåga att se tillbaka på nutiden, som frågan om vad vi *inte* pratar om idag. Museet som en slags tidsmaskin eller tidsvittne.

Finansiering och överlevnad som grundoro En existentiell underton, kommer offentliga museer ens finnas kvar? Kommer konstmuseet ha status? Efter workshopen samlades feedback in från deltagarna gällande format och innehållet.

3 Resultat

Deltagarnas engagemang och dedikation var påtagligt genomgående, vilket kan kopplas till ett tydligt värdskap och ledarskap under workshopen. Nästan alla anmälda kom, och några till, ett tydligt tecken på vikten av att bjuda in på rätt sätt. Upplägget skiljde sig också från liknande sammanhang Media Evolution tidigare arbetat med genom att grupperna var noggrant sammansatta med god balans och flera olika perspektiv, inte minst det konstnärliga. Museet deltog dessutom själva under dagen, vilket skapade samma villkor som övriga deltagare i utforskandet, snarare än som arrangör i traditionell mening.

En iakttagelse var att de framtidsbilder som diskuterades i hög grad går att realisera redan idag. Förslagen från deltagarna handlade mycket om ett bredare engagemang, inte enbart när det gällde konst, utan även relationsskapande, samtidigt som deltagarna var tydliga med att en professionell konstnärspraktik måste bibehållas även i framtiden.

Flera deltagare utmanade gränser och delade tankar om vad platsen bör vara. Makt återkom som tema på flera sätt: vem som bestämmer innehållet, hur engagemang ska ske, vem som finansierar, och var makten finns för dem som besöker museet.

Workshopen visade tydligt att frågor om makt och ledarskap, vem som har inflytande över museets framtid, innehåll och mottagare är centrala för stadens medborgare. Det blev också tydligt hur relevant det är att skapa plattformar där man kan mötas över sektorsgränser och diskutera den här typen av frågor. Workshopen bidrog med ett ramverk för sådana samtal, och gav museet möjlighet att nå representanter från delar av Malmö som man annars sällan har kontakt med.

En ytterligare iakttagelse är att förutsättningarna gynnades av att museet för närvarande befinner sig i tillfälliga lokaler i Kungsparken där man kan arbeta snabbare, mer experimentellt och i tätare medborgardialog än normalt. En öppen fråga inför nästa fas är vad som händer med detta arbetssätt när museet inte längre befinner sig i en förändringsfas.

Ett identifierat hinder rör risken för homogenitet i deltagargrupperna. Genom att aktivt bjuda in specifika personer för att säkerställa representation från museum-helixens alla fem delar minskade risken för en obalanserad grupp, men det skapade samtidigt en mer förutbestämd sammansättning, vilket kan begränsa spontan mångfald i perspektiv.

Samarbetet mellan Malmö Konstmuseum, Media Evolution och Malmö universitet har fördjupats genom de återkommande arbetsmötena, vilket lagt grunden för ett fortsatt utbyte mellan konst, framsynsmetodik och akademisk forskning.

4 Slutsatser och lärdomar

Vad har projektet bidragit till i ett större systemperspektiv?

Förberedelseprojektet har gett en fingervisning i hur ett kommunalt konstmuseum kan fungera som testbädd för att utveckla nya arbetsmodeller som stärker relationen mellan medborgare och offentlig sektor.

Genom att pröva Collaborative Foresight-metoden på kommunal nivå har projektet bidragit med ett konkret exempel på hur framsynsarbete kan förankras i en verklig, pågående samhällsförändring (museets eventuella flytt), vilket gjort metoden mer greppbar för deltagarna än vad ett rent abstrakt tankeexperiment hade gjort.

Vad är viktigast att utveckla vidare?

- Att fördjupa kopplingen mellan hälsa och framtidstro, som bekräftades vara central men behöver undersökas mer systematiskt. Fortsätta använda framtid som verktyg för hopp och välbefinnande.
- Att bredda deltagarunderlaget för att motverka homogenitet och skapa utrymme för fler perspektiv och konstruktiv oenighet.
- Att med resultatet från förstudien som underlag utveckla former för att involvera medborgare som medskapare, inte enbart som användare av museets verksamhet.

Vilka lärdomar är särskilt relevanta för andra projekt eller aktörer?

Workshopens resultat pekar på lärdomar som är överförbara till andra liknande initiativ och projekt.

- *Lokal förankring skapar engagemang.* De mest hoppingsgivande exemplen som deltagarna lyfte fram var genomgående nära i tid och rum, konkreta, lokala exempel snarare än stora visioner. Framsynsarbete bör förankras lokalt och konkret för att skapa verkligt engagemang. Detta förstärks av hur själva det tvärdisciplinära mötet beskrevs: som "en övning i hopp" i sig, något som uppstår tillsammans i stunden snarare än något som kan förutbestämmas eller levereras färdigt.
- *Deltagarsammansättningen kräver medveten avvägning.* Att aktivt kuratera en grupp för att säkra bred representation innebär en avvägning: det säkerställer mångfald i sektorstillhörighet, men riskerar samtidigt att minska mångfalden i åsikter om urvalet inte balanseras med omsorg. Andra projekt som strävar efter representativitet bör vara medvetna om denna spänning från start.

Workshoppedeltagarnas visioner pekade mot tre gemensamma riktningar. Deltagarna uttryckte ett gemensamt behov av att Malmö Konstmuseum:

- tar ställning i maktfrågor kring representation och definition,
- agerar som en aktiv samhällsaktör snarare än en passiv bevarare, och bygger strukturer för samarbete och delat ägande,
- är finansiellt hållbar nog att över huvud taget kunna existera som offentlig aktör.

Workshopen pekade mot att museets viktigaste utmaning inte i första hand är teknisk eller ekonomisk, utan handlar om legitimitet,

tillhörighet och rörlighet. Det är denna insikt, tillsammans med lärdomarna om lokal förankring, medveten kuratering av deltagare och tidig hantering av styrningsfrågor, som är mest relevant att ta med sig till andra kulturinstitutioner och offentliga aktörer som brottas med liknande omställningar.

Nästa steg:

- Fördjupa samarbetet med akademien (Malmö universitet) kring frågan om offentlig sektors relation till medborgarperspektivet, och hypotesen att framtid + hopp bidrar till välbefinnande.
- Sprida lärdomarna kommunikativt, både internt inom Malmö Konstmuseum och externt.
- Integrera erfarenheterna från förstudien i museets referensgrupp inför arbetet med det nya museet.

5 Bilagor och länkar

[Konstmuseet i Kungsparken - Malmö stad](#)

I mejlet finns även bifogad inbjudan till Workshop

Framtidens konstmuseum

Vi befinner oss i en tid där unga söker gemenskap bortom traditionella institutioner, där offentliga rum får nya betydelser och där digitala och fysiska upplevelser smälter samman. Samtidigt förändras förtroendet för institutioner, den psykiska ohälsan ökar och behovet av framtidstro blir allt mer påtagligt.

Små signaler i nuet pekar mot stora förändringar och ställer frågor inte bara om vad konstmuseet ska göra, utan hur vi tänker, organiserar och föreställer oss dess roll i framtiden.

Ett gemensamt utforskande av konstmuseets framtid

Vi samlar olika perspektiv
för att undersöka museet som offentlig
infrastruktur för framtidstro och
relevans.

My Comet

Hur?

Genom att arbeta med framtiden och använda signaler om förändring för att föreställa oss möjliga framtider och formulera medskick till idag.

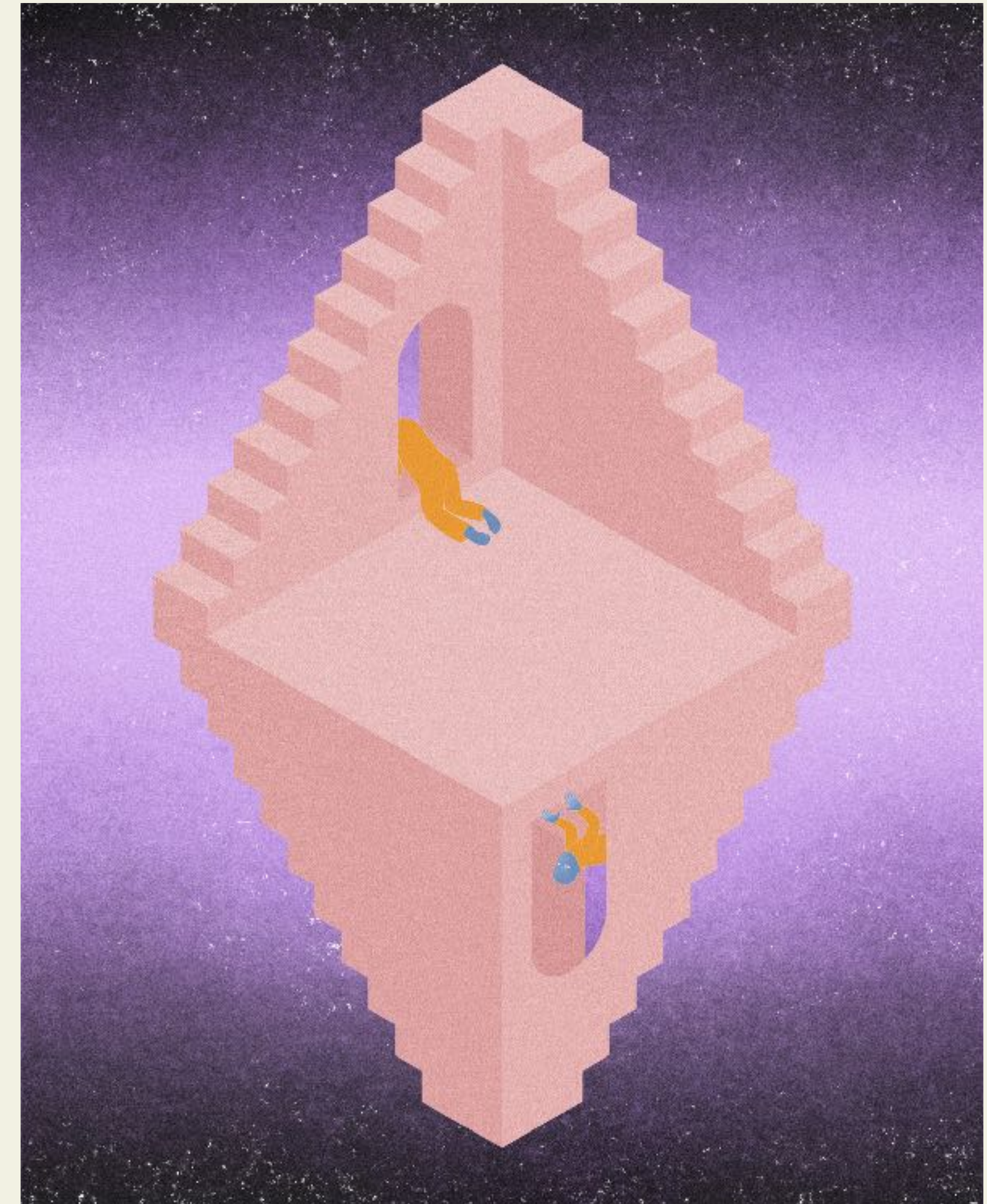

Jon Koko

Inför träffen

För att få ut så mycket som möjligt av vårt gemensamma arbete ber vi dig att inför träffen identifiera en signal om förändring från ditt område , ett behov, en tendens eller en rörelse som kan påverka vilken kompetens och vilken roll konstmuseet behöver ha framöver.

Mer information och instruktioner skickas efter anmälan.

My Comet

Kontext

Workshopen är en del av pilotprojektet:

”Förstudie i hur konstmuseum och framsyn kan fungera som offentlig infrastruktur för framtidstro och hälsa”

Jon Koko

Vem står bakom?

Malmö Konstmuseum

Media Evolution

Centrum för samskapade framtider på
Malmö Universitet

Finansiär: Inom Impact Innovation-
programmet SustainGov

Jon Koko

Forskning och samtycke

Material som genereras under workshopen (t.ex. dokumentation, anteckningar och inspel) kan komma att användas i forskningssyfte.

Allt material kommer att hanteras i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning. Deltagande är frivilligt och du har rätt att när som helst återkalla ditt samtycke. Eventuell publicering sker utan att enskilda personer kan identifieras, om inte annat uttryckligen har överenskommits.

För att delta i workshopen behöver du samtycka till detta.

Jon Koko

Tack!

Vi ser fram emot att utforska tillsammans